

การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตำบลท่าขุนราม จังหวัดกำแพงเพชรสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

Community-Based Tourism Development of Tha Khun Ram Sub-District Kamphaeng Phet Province into Creative Tourism

รัชนิวรรณ บุญอนนท์^{1*}

Ratchaneewan Boonanont ^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 3) เพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัย พบว่า (1) แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามที่มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง มี 1 แห่ง คือ วัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ มี 4 แห่ง ที่มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หมู่บ้านวิถีเศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกหม้อ วัดอุทุมพร โรงนา ฟู้ด สคู และตลาด 3 วิถี และมี 3 แห่ง ที่มีศักยภาพอยู่ในระดับต่ำ

¹ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, จังหวัดกำแพงเพชร 62000

¹ Department of Tourism and Hotel, Faculty of Management Science, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet Province 62000

* Corresponding author e-mail: ratchaneewan_b@hotmail.com

ได้แก่ บ้านอนุรักษ์ควายไทย วัดตะเคียนทอง และศาลเจ้าพ่อพวงมาลัย (2) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม พบว่า ด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวและด้านการนำเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ได้เส้นทางและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 3 เส้นทาง ดังนี้ เส้นทางที่ 1 เรียนรู้วิถีวัฒนธรรม 3 วิถีตำบลท่าขุนราม เส้นทางที่ 2 ลิ้มรสอาหารอร่อย 3 วิถีที่ทำขุนราม และเส้นทางที่ 3 เรียนรู้วิถีวัฒนธรรม ตามหาของอร่อยบ้านท่าขุนราม

คำสำคัญ: การพัฒนาการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวโดยชุมชน, การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the potential of tourist attractions of Tha Khun Ram sub-district, Muang district, Kamphaengphet province, 2) to study the potential of tourism management of people in Tha Khun Ram sub-district, Muang district, Kamphaengphet province, and 3) to develop tourism routes and tourism activity patterns from the potential of tourist attractions in Tha Khun Ram Sub-District into creative tourism. The findings showed that the distinctive tourist attraction in Tha Khun Ram sub-district was named Ban Mai Suvarnabhumi Temple. Besides, there were four average potential tourist attractions which were Ban Coke Mor sufficiency economy village, Uthumpon Temple, Rong Na Food School, and Samwithi Market. There were three low potential tourist attractions which were Thai buffalo conservation House, Takian Thong Temple, and Chao Por Phaung

Malai Shrine. In part of potential of tourism management of people in the Tha Khun Ram sub-district, it was found that the overall tourism program management was at a high level. The development of tourism routes and tourism activity patterns for the potential of tourist attractions in Tha Khun Ram sub-district into creative tourism was found that there were three routes and tourism activities as follows: 1) Learning three cultural ways of Tha Khun Ram sub-district, 2) Tasting delicious food at Tha Khun Ram, and 3) Learning the cultural ways and looking for delicious food at Tha Khun Ram.

Keywords: Development tourism, Community-based tourism, Creative tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เน้นผลประโยชน์เพื่อชุมชน ดังนั้น การท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงเป็นความหวังของชุมชนในด้านการนำรายได้มาสู่ชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกิดขึ้นจากกระแสพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง จากการที่นักท่องเที่ยวมีทางเลือกที่มากขึ้น แต่ทางเลือกหนึ่งที่นักท่องเที่ยวนิยมมากขึ้น คือ การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้วัฒนธรรมในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว และมีความสนใจลักษณะของการท่องเที่ยวเฉพาะทางมากขึ้น และจากกระแสที่เน้น “ความรับผิดชอบต่อและจิตสำนึก” ของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว โดยเฉพาะจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรส่งผลให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นจุดสนใจ เนื่องจากเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้แสดงถึงความรับผิดชอบต่อและจิตสำนึก (พิมพ์ระวี วิจารณ์รุ่งสัจย์, 2553, หน้า 1-3) การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการนำเอาทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนมาเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว โดยเฉพาะทรัพยากรการท่องเที่ยวจากมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน

ส่วนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนได้พัฒนาหรือได้ใช้ศักยภาพหรือความสามารถด้านแนวคิดสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยวเอง โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างมุ่งมั่นตั้งใจในวิถีทางและประสบการณ์เรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำกันอยู่เป็นประจำของผู้คนในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ โดยที่นักท่องเที่ยวอาสาเข้าไปทำหรือเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการสร้างสรรค์กิจกรรมหรือผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นผสมผสานกับแนวคิด จินตนาการของนักท่องเที่ยวสร้างสรรค์กิจกรรมขึ้นมาใหม่ เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมิใช่เป็นเพียงผู้ดูหรือผู้สังเกตการณ์ แต่เป็นผู้มีปฏิสัมพันธ์หรือเป็นผู้มีส่วนในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับคนในท้องถิ่น และเป็นหน้าที่ของนักท่องเที่ยวที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมรอบตัวและใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์เพื่อก่อให้เกิดความชำนาญขึ้นกว่าเดิม (ธนะรัตน์ ทับทิมไทย, 2562) จากความหมายที่กล่าวมา การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนและเจ้าบ้านได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

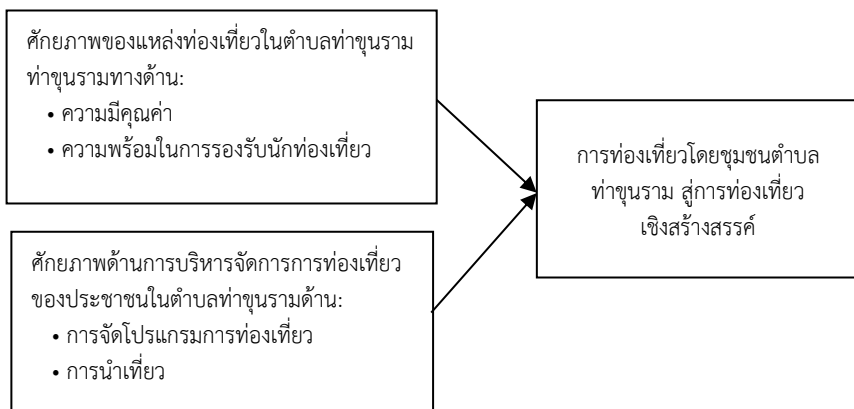
จังหวัดกำแพงเพชรเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านี้กระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดกำแพงเพชร โดยเฉพาะตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย อาทิเช่น หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกหม้อ วัดอุทุมพร วัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ และฝายท่ากระดาน เป็นต้น นอกจากนี้ตำบลท่าขุนราม ยังมีวัฒนธรรม 3 วัฒนธรรมในชุมชน ได้แก่ วัฒนธรรมภาคกลาง วัฒนธรรมภาคเหนือ วัฒนธรรมภาคอีสาน จนทำให้ตำบลท่าขุนรามได้ชื่อว่า เป็นชุมชน 3 วิถีวัฒนธรรม ซึ่งวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็น อัตลักษณ์ของตำบลท่าขุนรามสามารถนำมาใช้ในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ไปเที่ยวชม นอกจากนี้ ตำบลท่าขุนรามยังมีประเพณีที่กระทำสืบทอดต่อกันมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน คือ ประเพณีก๋วยสลาก จากการที่ตำบล

ท่าขุนรามมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่น และหลากหลาย ที่สามารถพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชนได้ส่งผลให้ประชาชนในตำบลท่าขุนรามจึงมีความต้องการพัฒนาตำบลท่าขุนรามให้เป็นหมู่บ้านเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร แต่การที่จะทำให้ชุมชนตำบลท่าขุนรามเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวนั้น ประชาชนในตำบลท่าขุนรามควรทราบถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแต่ละแห่งว่ามีศักยภาพในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด ประชาชนมีศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพียงใด และจะมีเส้นทางกิจกรรมการท่องเที่ยวอะไรให้นักท่องเที่ยวได้ไปเที่ยวชมบ้าง อนึ่งนอกจากนี้ จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีนักวิจัยทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตำบลท่าขุนราม เช่น การพัฒนากิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชนท่าขุนราม ตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นต้น แต่ยังไม่มียกวิทยานิพนธ์ใดทำการศึกษเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลท่าขุนราม จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลท่าขุนราม จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตำบลท่าขุนรามให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลท่าขุนราม จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed-methods research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 ประชาชนท้องถิ่นในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 5 คน กำหนดขนาดผู้ให้ข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และสุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีคุณสมบัติในข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้ (1) เป็นผู้นำชุมชนในตำบลท่าขุนราม ไม่น้อยกว่า 1 ปี และ (2) มีถิ่นฐานตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามอย่างน้อย 5 ปี ซึ่งจะเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.2 คณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวของตำบลท่าขุนราม จำนวน 30 คน กำหนดขนาดผู้ให้ข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และ

สุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลจะต้องเป็นคณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวของตำบลท่าขุนรามอย่างน้อย 2 ปี ซึ่งจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในชุมชนตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.3 ภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการและประชาชน จำนวน 12 คน กำหนดขนาดผู้ให้ข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และสุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลจะต้องมีคุณสมบัติในข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้ (1) เป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือเคยบริหารจัดการการท่องเที่ยว อย่างน้อย 1 ปี หรือ (2) เป็นตัวแทนจากหน่วยงานภาคเอกชนที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือ เป็นผู้ประกอบการในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อย่างน้อย 1 ปี หรือ (3) เป็นนักวิชาการหรือครูอาจารย์ด้านการท่องเที่ยว อย่างน้อย 1 ปี หรือ (4) ประชาชนหรือปราชญ์ผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นผู้มีถิ่นฐานตั้งอยู่ในตำบล ท่าขุนราม ไม่น้อยกว่า 3 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่นักวิจัยสร้างขึ้น จากแนวคิดทฤษฎีของ วิวัฒน์ชัย บุญยศศักดิ์ (2546, หน้า 62-64) โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับนักท่องเที่ยว เป็นแบบให้ค่าคะแนน โดยประเมินเกี่ยวกับสภาพการเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) จำนวน 7 ข้อ คะแนนรวม 20 คะแนน สิ่งอำนวยความสะดวก จำนวน 12 ข้อ คะแนนรวม 25 คะแนน สภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 10 ข้อ คะแนนรวม 29 คะแนน ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว จำนวน 2 ข้อ คะแนนรวม 2 คะแนน และปริมาณการท่องเที่ยว จำนวน 2 ข้อ คะแนนรวม 6 คะแนน

ตอนที่ 2 การประเมินคุณค่าแท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว เป็นแบบให้ค่าคะแนน โดยประเมินเกี่ยวกับคุณค่าแท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 4 ข้อ คะแนนรวม 8 คะแนน

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ใน 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวและการนำเที่ยว โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ (check-list) จำนวน 4 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนรามทางด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว และการนำเที่ยว เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 18 ข้อ และแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ จำนวน 1 ข้อ

ซึ่งแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ชนิด 5 ตัวเลือก มีค่าการจัดอันดับ ตามเกณฑ์ของประคอง กรรณสูตร (2542, หน้า 73) ดังนี้

1	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพน้อยที่สุด
2	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพน้อย
3	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพปานกลาง
4	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพมาก
5	แปลความหมายว่า	มีศักยภาพมากที่สุด

2.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อร่วมกันพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเก็บข้อมูลศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยการใช้แบบประเมินศักยภาพจากประชาชนในตำบลท่าขุนราม จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้นำชุมชนและเป็นผู้ที่มีถิ่นฐานตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามอย่างน้อย 5 ปี

ขั้นตอนที่ 2 จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้แบบสอบถาม ถามคณะกรรมการบริหารการท่องเที่ยวของตำบลท่าขุนราม จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 3 จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการภาคที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการและประชาชนในตำบลท่าขุนราม จำนวน 12 คน เพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง โดยใช้สมการถ่วงน้ำหนัก (weighting score equation) เปรียบเทียบค่าระดับศักยภาพที่ได้รับกับเกณฑ์มาตรฐาน นำมาสรุปผลศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งในตำบลท่าขุนราม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนวัดระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม ตามเกณฑ์ของวิวัฒน์ชัย บุญยศักดิ์ (2546, หน้า 62-64) ดังนี้

1. ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย
ความพร้อม 5 ด้าน ได้แก่

1) สภาพการเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) หากจากระดับคะแนนได้จากการนำคะแนนดิบที่รวมได้มาจัดกลุ่มและประเมินค่าเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คะแนน 14-20 คะแนน สูง (5) คะแนน 7-13 คะแนน กลาง

(3) คะแนน 0-6 คะแนน ต่ำ (1)

2) สิ่งอำนวยความสะดวก หาค่าระดับคะแนนได้จากการนำคะแนนดิบที่รวมได้มาจัดกลุ่มและประเมินค่าเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คะแนน 17-25 คะแนน สูง (5) คะแนน 9-16 คะแนน กลาง (3) คะแนน 0-8 คะแนน ต่ำ (1)

3) สภาพสิ่งแวดล้อม หาค่าระดับคะแนนได้จากการนำคะแนนดิบที่รวมได้มาจัดกลุ่มและประเมินค่าเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คะแนน 22-29 คะแนน สูง (5) คะแนน 14-21 คะแนน กลาง (3) คะแนน 6-13 คะแนน ต่ำ (1)

4) ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว หาค่าระดับคะแนนได้จากการนำคะแนนดิบที่รวมได้มาจัดกลุ่มและประเมินค่าเป็น 2 ระดับ ดังนี้ คะแนน 1-2 (สะดวก) คะแนน 0 (ไม่สะดวก)

5) ปริมาณการท่องเที่ยว หาค่าระดับคะแนน ได้จากการนำคะแนนดิบที่รวมได้มาจัดกลุ่มและประเมินค่าเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คะแนน 5-6 คะแนน สูง (5) คะแนน 3-4 คะแนน กลาง (3) คะแนน 1-2 คะแนน ต่ำ (1)

1.2 หลังจากนั้น นำผลคะแนนดิบทั้ง 5 ด้าน (ที่ได้จากการประเมินค่า) มาจัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับสูง

2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับต่ำ

1.3 แปลงค่าคะแนน 5 3 1 ตามลำดับดังนี้ คะแนน 16-21 คะแนน สูง (5) คะแนน 10-15 คะแนน กลาง (3) คะแนน 4-9 คะแนน ต่ำ (1)

1.4 นำผลคะแนนรวมทั้ง 5 ด้าน (ที่ได้จากการประเมินค่า) มาจัดกลุ่มลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการรองรับ

นักท่องเที่ยว สรุปได้ดังนี้

คะแนนรวม 16 – 21 คะแนน แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวระดับสูง

คะแนนรวม 10 – 15 คะแนน แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวระดับปานกลาง

คะแนนรวม 4 – 9 คะแนน แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวระดับต่ำ

2. คุณค่าแท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว หาการะดับคะแนนได้จากการนำคะแนนดิบที่รวมได้มาจัดกลุ่มและประเมินค่าเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คะแนน 7-8 คะแนน สูง (5) คะแนน 5-6 คะแนน กลาง (3) คะแนน 2-4 คะแนน ต่ำ (1)

2. การหาค่าประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว หาได้จากสูตร ดังนี้

$$P = PR1T + PR2$$

โดยที่

P คือ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

PR1T คือ ความพร้อมของการรองรับนักท่องเที่ยว

PR2 คือ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว

อนึ่ง การประเมินครั้งนี้ให้น้ำหนักคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าความพร้อมของการรองรับนักท่องเที่ยว หลังจากนั้นนำคะแนนรวมมาจัดระดับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวตามเกณฑ์ ดังนี้ คะแนน 26-31 คะแนน สูงมาก (5) คะแนน 21-25 คะแนน สูง (4) คะแนน 16-20 คะแนน กลาง (3) คะแนน 11-15 คะแนน ต่ำ (2) คะแนน 6-10 คะแนน ต่ำมาก (1)

โดยที่

คะแนน 5 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพสูงมาก

คะแนน 4 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพสูง

คะแนน 3 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพต่ำ

คะแนน 1 หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพต่ำมาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในชุมชนตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ในรูปของ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviations) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ซึ่งประยุกต์ตามเกณฑ์ของ ประคอง กรรณสูตร (2542, หน้า 73) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีศักยภาพน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีศักยภาพน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีศักยภาพปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีศักยภาพมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีศักยภาพมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ผลในข้อที่ 1 มีดังนี้

PR1 หมายถึงความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว

PR11...PR15 หมายถึงความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพการเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพสิ่งแวดล้อม ด้านข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว และด้านปริมาณการท่องเที่ยว

PR2 หมายถึงคุณค่าที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว

T หมายถึงคะแนนรวมศักยภาพ

P หมายถึงคะแนนระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

จากการศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ตำบลท่าขุนรามมีแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 8 แห่ง ดังนี้ (1) หมู่บ้านวิถีเศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกหม้อ (2) วัดอุทุมพร (3) บ้านอนุรักษ์ควายไทย (4) วัดตะเคียนทอง (5) วัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ (6) ศาลเจ้าพ่อพงมวลัย (7) โรงนา ฟู้ด สคูล และ (8) ตลาด 3 วิถี ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามมีศักยภาพ โดยภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ศักยภาพโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม

แหล่งท่องเที่ยว	ระดับคะแนนในแต่ละด้าน		คะแนนรวม (T) (PR11...PR15) + PR2	คะแนนระดับ ศักยภาพ ของแหล่ง ท่องเที่ยว (P)	ระดับ ศักยภาพ ของแหล่ง ท่องเที่ยว
	ความพร้อมในการ รองรับนักท่องเที่ยว (PR11+...PR15)	คุณค่าที่แท้จริงของ แหล่งท่องเที่ยว PR2			
หมู่บ้านวิถีเศรษฐกิจ พอเพียงบ้านโคกหม้อ	12.68 (P=3)	6 (P=3)	18.68	3	ปานกลาง
วัดอุทุมพร	11.4 (P=3)	6.8 (P=5)	18.2	3	ปานกลาง
บ้านอนุรักษ์ควายไทย	9.6 (P=1)	3 (P=1)	12.6	2	ต่ำ
วัดตะเคียนทอง	11 (P=3)	4 (P=1)	15	2	ต่ำ
วัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ	14 (P=3)	7 (P=5)	21	4	สูง
ศาลเจ้าพ่อพงมวลัย	9 (P=1)	2 (P=1)	11	2	ต่ำ
โรงนา ฟู้ด สคูล	12.5 (P=3)	6 (P=3)	18.5	3	ปานกลาง
ตลาด 3 วิถี	13 (P=3)	6 (P=3)	19	3	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 แสดงศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 1 แห่งที่มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง คือ วัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ มี 4 แห่ง ที่มีศักยภาพอยู่ใน

ระดับปานกลาง ได้แก่ หมู่บ้านวิถีเศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกหม้อ วัดอุทุมพร โรงนา ฟู้ด สคูล และตลาด 3 วิถี (ค่า $P = 3$) และมี 3 แห่ง ที่มีศักยภาพอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ บ้านอนุรักษควายไทย วัดตะเคียนทอง และศาลเจ้าพ่อพงมาลัย (ค่า $P = 1$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง (ค่า $P = 3$) มี 2 แห่ง ที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับต่ำ คือ บ้านอนุรักษควายไทย และศาลเจ้าพ่อพงมาลัย (ค่า $P = 1$) ส่วนด้านคุณค่าที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มี 2 แห่ง ที่มีคุณค่าที่แท้จริงอยู่ในระดับสูง (ค่า $P = 5$) ได้แก่ วัดอุทุมพร และวัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ

2. การศึกษาศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

2.1 ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.30 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.70 มีช่วงอายุ 50-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.30 รองลงมา คือ อายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 30-39 ปี และอายุ 41-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.70 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ต่ำกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.30 และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.70 อาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ค้าขายและรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 16.70

2.2 ผลการศึกษาศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม พบว่า ด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.91) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล งานประเพณีของตำบลท่าขุนราม ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 1.04) รองลงมา คือ สามารถคิดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวในตำบล ท่าขุนรามได้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 1.02) สามารถเชื่อมโยงเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งของตำบลท่าขุนรามได้ สามารถจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามได้ รู้จักของที่ระลึก

ในตำบลท่าขุนรามทุกหมู่บ้าน และรู้จักแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามทุกแห่ง ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.99, 0.96, 1.09, 1.05) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รู้จักตำนานเรื่องเล่าของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามทุกเรื่อง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.80) (ตัวเลขแสดงในตารางที่ 2) ส่วนศักยภาพด้านการนำเที่ยวพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.92) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถอธิบายให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามได้ ทุกแห่ง และสามารถแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการซื้อของที่ระลึกของตำบลท่าขุนรามได้ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 1.16) รองลงมา คือ สามารถดูแลนักท่องเที่ยวได้ ทั้งทางร่างกาย และทรัพย์สิน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.96) และมีความสามารถในการถ่ายภาพได้ทั้งกล้องถ่ายรูปและโทรศัพท์ และสามารถเล่าเรื่องน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวฟังได้ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 1.08) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับนักท่องเที่ยวได้ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.97) ตามลำดับ (ตัวเลขแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศักยภาพด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม (n = 30)

ความรู้ด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ ศักยภาพ
1. มีข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล งานประเพณีของตำบลท่าขุนราม	4.43	1.04	มาก
2. สามารถเชื่อมโยงเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งของตำบลท่าขุนรามได้	4.33	0.99	มาก
3. สามารถจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามได้	4.33	0.96	มาก
4. สามารถคิดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามได้	4.40	1.02	มาก
6. รู้ว่าในตำบลท่าขุนรามมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว	4.30	0.90	มาก
7. รู้จักของที่ระลึกในตำบลท่าขุนรามทุกหมู่บ้าน	4.33	1.09	มาก
8. รู้จักแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามทุกแห่ง	4.33	1.05	มาก
9. รู้จักตำนานเรื่องเล่าของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามทุกเรื่อง	4.13	0.80	มาก
รวม	4.43	0.91	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศักยภาพด้านการนำเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม (n = 30)

ความรู้ด้านการนำเที่ยว	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ ศักยภาพ
1. สามารถอธิบายให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามได้ทุกแห่ง	4.43	1.16	มาก
2. สามารถแนะนำนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการซื้อของที่ระลึกของตำบลท่าขุนรามได้	4.43	1.15	มาก
3. สามารถดูแลนักท่องเที่ยวได้ทั้งทางร่างกาย และทรัพย์สิน	4.17	0.96	มาก
4. มีความสามารถในการถ่ายภาพได้ทั้งกล้องถ่ายรูป และโทรศัพท์	4.10	1.06	มาก
5. สามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับนักท่องเที่ยวได้	4.00	0.97	มาก
6. สามารถเล่าเรื่องชาวน้ำให้นักท่องเที่ยวฟังได้	4.10	1.08	มาก
7. สามารถเล่นเกมส่เพื่อสร้างความสนุกสนานให้กับนักท่องเที่ยวได้	4.03	1.14	มาก
8. สามารถจัดการเวลาในแต่ละจุดที่นำนักท่องเที่ยวเที่ยวได้	4.07	1.08	มาก
รวม	3.90	0.92	มาก

3. การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ภาวคที่เกี่วข้องกับการท่องเที่ยว ได้ร่วมกันพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม พบว่า ได้เส้นทางและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 3 เส้นทาง ดังนี้ 1) เส้นทางที่ 1 เรียนรู้วิถีวัฒนธรรม 3 วิถีตำบลท่าขุนราม 2) เส้นทางที่ 2 ลิ้มรสอาหารอร่อย 3 วิถีที่ท่าขุนราม และ 3) เส้นทางที่ 3 เรียนรู้วิถีวัฒนธรรม ตามหาของอร่อยบ้านท่าขุนราม

สรุปและอภิปราย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า (1) แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามที่มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง มี 1 แห่ง คือ วัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ มี 4 แห่ง ที่มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หมู่บ้านวิถีเศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกหม้อ วัดอุทุมพร โรงนา ฟู้ด สคูล และตลาด 3 วิถี และมี 3 แห่ง ที่มีศักยภาพอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ บ้านอนุรักษ์ควายไทย วัดตะเคียนทอง และศาลเจ้าพ่อพวงมาลัย (2) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประชาชนในตำบลท่าขุนราม พบว่า ด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวและด้านการนำเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ได้เส้นทางและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 3 เส้นทาง ดังนี้ เส้นทางที่ 1 เรียนรู้วิถีวัฒนธรรม 3 วิถีตำบลท่าขุนราม เส้นทางที่ 2 ลิ้มรสอาหารอร่อย 3 วิถีที่ท่าขุนราม และเส้นทางที่ 3 เรียนรู้วิถีวัฒนธรรม ตามหาของอร่อยบ้านท่าขุนราม

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของตำบลท่าขุนราม จังหวัดกำแพงเพชร สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มีประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปราย มีดังนี้

1. การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม จำนวน 1 แห่งที่มีศักยภาพอยู่ในระดับสูง คือ วัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ และมี 4 แห่ง ที่มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หมู่บ้านวิถีเศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกหม้อ วัดอุทุมพร โรงนา ฟู้ด สคูล และตลาด 3 วิถี และมี 3 แห่ง ที่มีศักยภาพอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ บ้านอนุรักษ์ควายไทย วัดตะเคียนทอง และศาลเจ้าพ่อพวงมาลัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวส่วน

ใหญ่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปาน มี 2 แห่ง ที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวในระดับต่ำ คือ บ้านอนุรักษ์ควายไทย และศาลเจ้าพ่อพงมาลัย ส่วนด้านคุณค่าที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มี 2 แห่ง ที่มีคุณค่าที่แท้จริงอยู่ในระดับสูง ได้แก่ วัดอุทุมพร และวัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ สอดคล้องกับการศึกษาของ ธนากร ทองธรรมสิริและโอชัยญา บัวธรรม (2564) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสามสิบห้อง ของชาวจีนโบราณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ, ด้านความสามารถในการเข้าถึง, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก, ด้านกิจกรรม และด้านการตระหนักรู้ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ เปรมฤดี ทองลา (2562) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนหนองบัวนั้นมีศักยภาพที่เพียงพอต่อการ รองรับนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็น ศักยภาพทางด้านจุดดึงดูดการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริการท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

อนึ่งนอกจากนี้ พบว่า มี 2 แห่ง ที่มีศักยภาพด้านคุณค่าที่แท้จริงสูง คือ วัดอุทุมพร และวัดบ้านใหม่สุวรรณภูมิ ซึ่งจากแนวคิดทฤษฎีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของ วิวัฒน์ชัย บุญยศศักดิ์ (2546, หน้า 62) กล่าวว่า คุณค่าที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวสามารถสร้างความสนใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเยือนได้

2. การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว จากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ภาวศที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกำแพงเพชร ได้ร่วมกันพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวจากศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนราม พบว่า ได้เส้นทางและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 3 เส้นทาง ดังนี้ 1) เส้นทางที่ 1 เรียนรู้วิถีวัฒนธรรม 3 วิถีตำบลท่าขุนราม 2) เส้นทางที่ 2 ลิ้มรสอาหารอร่อย 3 วิถีที่ท่าขุนราม และ 3) เส้นทางที่ 3 เรียนรู้วิถี

วัฒนธรรม ตามหาของอ้อยบ้านท่าขุนราม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร, ธนวัฒน์ ขวัญบุญ และอนงค์พร ไสลวรากุล (2558, หน้า 226-246) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 จากพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวจากพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า เส้นทางท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกับกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวจากความสนใจของนักท่องเที่ยวมี 3 เส้นทาง ได้แก่ 1) เส้นทาง “เมืองนำถิ๊บ...จักรยาน” 2) เส้นทาง “ถ้ำยดอกหมอก” และ 3) เส้นทาง “หลงอดีตา”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะกรรมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของตำบลท่าขุนราม ควรมีการจัดประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของตำบลท่าขุนราม เพื่อนำผลการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าขุนรามและการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติ และร่วมกันในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชมเพิ่มขึ้น
2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าขุนราม เป็นต้น ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลท่าขุนรามให้ประสบความสำเร็จต่อไป
3. ประชาชนท้องถิ่นในตำบลท่าขุนรามทุกคน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การใช้ประโยชน์ การติดตามและประเมินผล และร่วมบำรุงรักษา ซึ่งการเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวจะส่งผลให้ประชาชนท้องถิ่นเกิดความรัก ความหวงแหนแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นตน และก่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- กลุธิตา สะมาพุทธิ. (2540). การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : ทางเลือกใหม่ของการเดินทาง. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ชนะรัตน์ ทับทิมไทย. (2562). การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์. ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 2 สิงหาคม 2562. <http://suphanburicampus.dusit.ac.th>. [2562, สิงหาคม 2].
- ชนากร ทองธรรมสิริและโอชัยัญญา บัวธรรม. (2564). ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนสามสิบห้อยของชาวจีนโบราณ อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์. ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 15 กันยายน 2564. <https://thm.msu.ac.th/conference/file/26.pdf>. [2564, กันยายน 15].
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรมฤดี ทองลา. (2564). การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. ออนไลน์ สืบค้นวันที่ 15 กันยายน 2564. <http://journal.nmc.zc.th>. [2564, กันยายน 15].
- พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. (2553). การท่องเที่ยวโดยชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิวัฒน์ชัย บุญศักดิ์. (2546). คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ศิริเพ็ญ ดาบเพชร, ธนวัฒน์ ขวัญบุญ และอนงค์พร ไสยวรากุล. (2558, มกราคม-ธันวาคม). การสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 จากพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 18(18), 226-246.
- สมชาย หิรัญกิจ. (2549). การใช้วัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.

กรุงเทพฯ: เพ็ญฟ้า พรินติ้ง.

สุริยะ เจียมประชาชนรากร และคณะ. (2549). อุตสาหกรรมท่องเที่ยว.

กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.